

СЕКЦІЯ 6 ЕКОНОМІКА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ ТА ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

УДК 631.15:332.3

Домбровська О.А.
*кандидат економічних наук,
доцент кафедри управління земельними ресурсами та кадастру
Харківського національного аграрного університету імені В.В. Докучаєва*

ВЕДЕННЯ ГАЛУЗЕВИХ КАДАСТРІВ В УКРАЇНІ KEEPING INDUSTRY INVENTORIES IN UKRAINE

АНОТАЦІЯ

Статтю присвячено огляду державних кадастрів природних ресурсів, їх розвитку та вдосконаленню правового регулювання системи даних кадастрів. Установлено що галузеві кадастри є інформаційною базою для ефективного управління природокористуванням та охороною навколишнього природного середовища. Комплексний характер екологічного управління зумовлює необхідність досягнення повного взаємозв'язку між окремими компонентами інформаційного забезпечення, що стосуються характеристик природних ресурсів. Запропоновано затвердити нормативно-правовий акт, який би регулював питання взаємодії кадастрів природних ресурсів. Розглянуто необхідність відкритого доступу до екологічної інформації.

Ключові слова: земельні ресурси, лісові ресурси, водні ресурси, інформаційна система, облік ресурсів, механізми управління.

АННОТАЦИЯ

Статья посвящена обзору государственных кадастров природных ресурсов, их развитию и совершенствованию правовой регуляции системы данных кадастров. Установлено, что отраслевые кадастры являются информационной базой для эффективного управления природопользованием и охраной окружающей естественной среды. Комплексный характер экологического управления предопределяет необходимость достижения полной взаимосвязи между отдельными компонентами информационного обеспечения, которые касаются характеристик природных ресурсов. Предложено утвердить нормативно-правовой акт, который бы регулировал вопрос взаимодействия кадастров природных ресурсов. Рассмотрена необходимость открытого доступа к экологической информации.

Ключевые слова: земельные ресурсы, лесные ресурсы, водные ресурсы, информационная система, учет ресурсов, механизмы управления.

ANNOTATION

The article is devoted the review of state cadastres of natural resources, their development and perfection of the legal adjusting of the system of these cadastres. It is set that of a particular branch cadastres are an informative base for an effective management prirodopol'zovaniem and guard of natural environment. Complex character of ecological management is predetermined by the necessity of achievement of complete intercommunication between separate komponentami of the informative providing, which touch descriptions of natural resources. It is suggested to confirm a legal act which would regulate the question of co-operation of cadastres of natural resources normatively. Rassmotrenna necessity of the opened access to ecological information.

Keywords: landed resources, forest resources, water resources, informative system, account of resources, management mechanisms.

Постановка проблеми. Природні ресурси – це національне багатство України, основа забезпечення життєдіяльності населення. Розуміючи значимість та унікальність природних ресурсів, необхідно на державному рівні розглядати питання, що стосуються оцінки їхнього стану, ступеня вивченості, інвентаризації, обліку, моніторингу, охорони і контролю їх використання.

Інтеграція України у спільний європейський політичний, економічний, етнокультурний і ландшафтний простір ставить перед науковцями невідкладні завдання щодо інвентаризації та оцінки природно-ресурсного потенціалу територій, а також можливих шляхів його раціонального використання. Одним із важливих завдань у галузі охорони природи є створення і розвиток системи кадастрів природних ресурсів.

Кадастри є різновидом інформаційних систем, які повинні використовуватися в процесі здійснення державного управління. Зважаючи на розмаїття сучасних кадастрів, можна дійти думки, що кадастровому обліку може підлягати інформація про стан різноманітних об'єктів. Серед них можна назвати: кадастри природних ресурсів (земельний, водний, лісовий, рослинний, тваринний та ін.), містобудівний кадастр, кадастр нерухомості, екологічні кадастри.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні і практичні проблеми регламентації порядку ведення державних кадастрів природних ресурсів у різні періоди часу було відображено в наукових працях представників багатьох галузей знань (економіки, ґрунтознавства, сільського господарства тощо): К.Г. Гофман [1], В.В. Дегтярьова [2], І.В. Туркевича [3], С.Д. Черьомушкіна [4] та ін.

Теоретичну основу даного дослідження становлять також сучасні наукові досягнення в галузі екології, економіки, геодезії, картографії, землевпорядкування, геоінформатики, географії тощо, а саме наукові розробки Г.О. Білявського [5], С.П. Войтенка [6], Т.О. Євсюкова [7], О.П. Канаша [8], Л.П. Курганевич [9], О.Я. Ми-

кула [10], М.Г. Ступень [10], В.Ю. Пересоляк [10] та ін.

Однак окремого комплексного дослідження становлення, розвитку та вдосконалення правового регулювання системи державних кадастрів природних ресурсів, адаптованого до ринкових умов та сучасного законодавства в даній галузі, не проводилося.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Сьогодні зростає роль державних кадастрів у системі механізмів управління довкіллям, тому виникає необхідність обґрунтування нових теоретичних та нормативних підходів до організації ведення державних кадастрів, закріплення нормативної основи взаємодії кадастрової функції з іншими функціями державного управління, більш чіткого розподілу повноважень між органами державної влади стосовно її реалізації, формування нормативно-правової бази використання кадастрової інформації та створення єдиної цілісної системи державних кадастрів природних ресурсів, адаптованої до сучасних умов.

Мета статті полягає в обґрунтуванні єдності та комплексності системи державних кадастрів природних ресурсів, удосконаленні теоретичних положень державних кадастрів на основі аналізу законодавства щодо створення, ведення та застосування відомостей державних кадастрів, формулюванні пропозицій щодо нормативно-правового регулювання в зазначеній сфері суспільних відносин.

Виклад основного матеріалу дослідження. Кадастри природних ресурсів сьогодні розглядаються у двох аспектах: по-перше, як функція державного управління в галузі охорони довкілля, реалізація якої забезпечує раціональне використання природних ресурсів; по-друге, як інформаційна система, що покликана сприяти захисту та підтвердженню прав на природні ресурси та отримання повної і достовірної інформації про природні об'єкти. Закріплення в чинному законодавстві положення про відкритість кадастрових систем дає можливість використовувати інформацію державних природоресурсових кадастрів у різних сферах суспільного життя всіма учасниками – від державних органів та органів місцевого самоврядування до окремого громадянина. Це вимагає розроблення правових актів, які б містили положення, що забезпечують реалізацію визначеного Конституцією України права вільного доступу до інформації про стан довкілля, а також права на її поширення.

Завданням законодавства про охорону навколишнього природного середовища є регулювання відносин у галузі охорони, використання і відтворення природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки, запобігання і ліквідації негативного впливу господарської та іншої діяльності на навколишнє природне середовище, збереження природних ресурсів, генетичного фонду живої природи, ландшафтів та інших природних комплексів, унікальних територій

та природних об'єктів, пов'язаних з історико-культурною спадщиною.

Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» [11] встановив, що для обліку кількісних, якісних та інших характеристик природних ресурсів, обсягу, характеру та режиму їх використання ведуться державні кадастри природних ресурсів. Однак вичерпний перелік кадастрів у цьому Законі не наводиться, а аналіз чинного законодавства України дає змогу скласти такий їх перелік: Державний земельний кадастр, Державний лісовий кадастр, Державний водний кадастр, Державний кадастр родовищ і проявів корисних копалин, Державний кадастр природних територій курортів, Державний кадастр лікувальних ресурсів, Державний кадастр територій та об'єктів природно-заповідного фонду, Державний кадастр тваринного світу, Державний кадастр рослинного світу, Національний кадастр антропогенних викидів із джерел та абсорбції поглиначами парникових газів, Містобудівний кадастр.

Відносини в галузі охорони навколишнього природного середовища в Україні регулюються також земельним, водним, лісовим законодавством, законодавством про надра, про охорону атмосферного повітря, про охорону і використання рослинного і тваринного світу та іншим спеціальним законодавством.

Для того щоб під час прийняття управлінських рішень, які можуть впливати на стан довкілля та використання природних ресурсів, комплексно враховувати регіональні особливості розміщення природних об'єктів та ресурсів, Кабінетом Міністрів України було затверджено «Положення про регіональні кадастри природних ресурсів» [12].

Регіональні кадастри природних ресурсів є систематизованим зведенням відомостей про кількісні, якісні та інші характеристики всіх природних ресурсів, виявлених на території областей, а також про обсяг, характер і режим їх використання, і ведуться з метою створення умов для динамічного, збалансованого соціально-економічного розвитку України та її регіонів.

Кадастри природних ресурсів – систематизовані зведені дані, які якісно і кількісно характеризують визначені види природних ресурсів, містять фізико-географічні характеристики, класифікації, відомості про динаміку, ступінь вивченості, еколого-економічної значимості тих чи інших об'єктів і ресурсів. Додатково кадастри налічують картографічні і статистичні матеріали, подають рекомендації щодо використання природних ресурсів, заходи щодо їхньої охорони та іншу інформацію.

Використання природних ресурсів в Україні здійснюється в порядку загального і спеціального використання природних ресурсів.

Законодавством України громадянам гарантується право загального використання природних ресурсів для задоволення життєво необхідних потреб (естетичних, оздоровчих, рекреаційних,

матеріальних тощо) безоплатно, без закріплення цих ресурсів за окремими особами і надання відповідних дозволів за винятком обмежень, передбачених законодавством України.

У порядку спеціального використання природних ресурсів громадянам, підприємствам, установам і організаціям надаються у володіння, користування або оренду природні ресурси на підставі спеціальних дозволів, зареєстрованих у встановленому порядку, за плату для здійснення виробничої та іншої діяльності, а у випадках, передбачених законодавством України, – на пільгових умовах.

Державний земельний кадастр посідає особливе місце серед кадастрів природних ресурсів, оскільки в ч. 2 ст. 193 Земельного кодексу України [13] прямо зазначено, що «Державний земельний кадастр є основою для ведення кадастрів інших природних ресурсів».

Ведення Державного земельного кадастру регулюється нормативно-правовими актами: Земельним кодексом України [13], Законом України «Про Державний земельний кадастр» [14], Постановою Кабінету Міністрів «Про затвердження Порядку ведення Державного земельного кадастру» [15] та низкою інших.

Державний земельний кадастр – єдина державна геоінформаційна система відомостей про землі, розташовані в межах державного кордону України, їх цільове призначення, обмеження в їх використанні, а також дані про кількісну й якісну характеристику земель, їх оцінку, про розподіл земель між власниками і користувачами [13].

Ведення лісового кадастру регламентується Лісовим кодексом України [16], Постановою Кабінету Міністрів «Про затвердження Порядку ведення Державного лісового кадастру та обліку лісів» [17] та ін. Ведення кадастру покладено на Державне агентство лісових ресурсів України [18].

Метою ведення даного кадастру, відповідно до ст. 49, 50 Лісового кодексу України, є: 1) ефективна організація охорони і захисту лісів, раціонального використання лісового фонду України, відтворення лісів, здійснення систематичного контролю над якісними і кількісними змінами лісів; 2) забезпечення органів державної влади, органів місцевого самоврядування, заінтересованих підприємств, установ, організацій і громадян достовірною та об'єктивною інформацією щодо природного, господарського стану та правового режиму використання лісового фонду України [16].

Складовими частинами кадастру є: 1) облік якісного і кількісного стану лісового фонду України; 2) поділ лісів на категорії залежно від основних виконуваних ними функцій; 3) грошова оцінка лісів (за необхідності); 4) інші показники. Документація кадастру ведеться на основі даних Державного земельного кадастру, матеріалів лісовпорядкування, інвентаризації, обстежень та первинного обліку лісів окремо

за власниками лісів і постійними лісокористувачами. Документація кадастру оновлюється один раз на п'ять років.

Поряд із цим проблемним аспектом є доступ до даних лісового кадастру. По-перше, законодавством не передбачено, що лісовий кадастр є автоматизованим. По-друге, відповідно до Наказу Державного агентства лісових ресурсів України від 26 травня 2011 р. № 196 [19], яким затверджено перелік відомостей, що становлять службову інформацію у Державному агентстві лісових ресурсів України, документація Державного лісового кадастру на рівні обласних управлінь лісового та мисливського господарства, області, держави та інша інформація, не є відкритою і загальнодоступною.

Ведення Державного водного кадастру регулюється Водним кодексом України [20], Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку ведення Державного водного кадастру» [21].

Відповідно до Водного кодексу України [20], Державний водний кадастр складається для систематизації даних державного обліку вод та визначення наявних для використання водних ресурсів. Державний облік вод складається з державного обліку водокористування, державного обліку поверхневих вод і державного обліку підземних вод. Його ведення покладено одночасно на три установи: Державну службу України з надзвичайних ситуацій, Держводагентство України, Державну службу геології та надр України.

Державний водний кадастр являє собою систематизований звід відомостей про: поверхневі, підземні, внутрішні морські води та територіальне море; обсяги, режим, якість і використання вод (водних об'єктів); водокористувачів (окрім вторинних); водогосподарські об'єкти, що забезпечують використання води, очищення та скид зворотних вод (споруди для акумуляції та регулювання поверхневих і підземних вод; споруди для забору та транспортування води; споруди для скиду зворотних вод; споруди, на яких здійснюється очистка зворотних вод (з оцінкою їх ефективності).

Ведення кадастру здійснюється за допомогою автоматизованої інформаційної системи. Проте законодавством не встановлено положень щодо відкритості/закритості інформації цього кадастру. Вважаємо, що за необхідності отримати інформацію з такого кадастру необхідно скористатися положеннями Закону України «Про доступ до публічної інформації» [22]. Зважаючи на те, що він ведеться одночасно трьома органами, можна поставити під сумнів його існування як єдиної системи.

Ведення кадастру родовищ і проявів корисних копалин регулюється Кодексом України про надра [23], Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку державного обліку родовищ, запасів і проявів корисних копалин» [24].

Ст. 43 Кодексу про надра [23] встановлює, що Державний кадастр родовищ і проявів корисних копалин містить відомості про кожне родовище, включене до Державного фонду родовищ корисних копалин, щодо кількості та якості запасів корисних копалин і наявних у них компонентів, гірничо-технічних, гідрогеологічних та інших умов розроблення родовища та його геолого-економічну оцінку, а також відомості про кожний прояв корисних копалин.

Державний облік ведеться на підставі звітів про результати геологозйомочних, пошукових, геологорозвідувальних, тематичних, проектно-пошукових та науково-дослідних робіт геологічного профілю, річних звітів гірничодобувних підприємств, звітів про результати технологічних випробувань мінеральної сировини, техніко-економічних обґрунтувань, інших документів, що стосуються оцінки та списання запасів.

Організація та методичне керівництво щодо ведення кадастру, а також збір, облік, систематизація, зберігання, обробка та надання даних державного кадастру заінтересованим користувачам покладено на Державну службу геології та надр України. Фактично його здійснює Державне науково-виробниче підприємство «Державний інформаційний геологічний фонд України», про яке вже зазначалося. Відповідно до інформації, що зазначена на сайті цього підприємства, відомості Державного кадастру родовищ та проявів корисних копалин України накопичуються, періодично доповнюються та уточнюються в автоматизованій базі даних та подаються у вигляді уніфікованих за формами паспортів об'єктів обліку регіонального кадастру природних ресурсів по окремому родовищу та прояву корисних копалин. Щодо доступу до інформації, яка міститься в кадастрі, вважаємо, що також необхідно керуватися положеннями Закону України «Про доступ до публічної інформації» [22].

Ведення кадастру природних територій курортів здійснюється відповідно до Закону України «Про курорти» [25], Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку створення і ведення Державного кадастру природних територій курортів» [26].

Державний кадастр природних територій курортів України, відповідно до ч. 1 ст. 36 указанного Закону [25], є системою відомостей про правовий статус, належність, режим, географічне положення, площу, запаси природних лікувальних ресурсів, якісні характеристики цих територій, їх лікувальну, профілактичну, реабілітаційну, природоохоронну, наукову, рекреаційну та іншу цінність.

Відомості кадастру формуються з різних документованих джерел інформації, серед яких – дані Державного земельного кадастру (щодо властивостей земель), дані Державного картографо-геодезичного фонду (про географічне положення територій курортів).

Ведення кадастру лікувальних ресурсів здійснюється відповідно до Закону України «Про

курорти» [25]. Державний кадастр природних лікувальних ресурсів України, відповідно до ч. 1 ст. 37 зазначеного Закону, є системою відомостей про кількість, якість та інші важливі з погляду лікування та профілактики захворювань людини характеристики всіх природних лікувальних ресурсів, що виявлені та підраховані на території України, а також можливі обсяги, способи та режими їх використання.

До кадастру природних лікувальних ресурсів включаються відомості у формі текстових, цифрових та графічних (картографічних) матеріалів щодо видів (типів) природних лікувальних ресурсів: мінеральні і термальні води, лікувальні грязі та озокерит, ропа лиманів та озер, морська вода, природні об'єкти і комплекси із сприятливими для лікування, медичної реабілітації та профілактики захворювань кліматичними умовами. Обов'язки щодо створення та ведення цього кадастру покладаються на Міністерство охорони здоров'я України. Для оперативного задоволення потреб користувачів кадастру створюється автоматизована система його ведення, яка базується на використанні ГІС-технологій.

Державний кадастр територій та об'єктів природно-заповідного фонду є системою обліку та оцінки кількісного та якісного стану територій та окремих об'єктів природно-заповідного фонду та їх територіальних сукупностей і призначений для забезпечення органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, фізичних і юридичних осіб достовірними даними про правовий статус, належність, режим, географічне положення, кількісні та якісні характеристики цих територій та об'єктів, їх природоохоронну, наукову, виховну, рекреаційну та іншу цінність для охорони, збереження та ефективного управління функціонуванням і розвитком природно-заповідного фонду.

Нині відсутня постанова Кабінету Міністрів України, яка, відповідно до вимог ст. 23 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», регулювала би порядок ведення цього кадастру. Разом із тим на виконання ст. 59 Закону України «Про природно-заповідний фонд» [27] Наказом Мінприроди України було затверджено «Інструкцію про зміст та складання документації Державного кадастру територій та об'єктів природно-заповідного фонду України» [28]. Відповідно до цієї інструкції, облік об'єктів природно-заповідного фонду в кадастрі ведеться за: режимами охорони і використання; ступенем збереженості угруповань; ступенем цінності об'єкта.

Організація ведення кадастру, координація діяльності, пов'язаної з виконанням кадастрових робіт, забезпечення розроблення нормативно-правових актів та методичних матеріалів, необхідних для ведення кадастру, покладається на Державну службу заповідної справи. Державний контроль над дотриманням порядку ведення кадастру здійснюється Мінприроди. Опу-

блікування даних кадастру здійснюється один раз на п'ять років.

Створення містобудівного кадастру передбачено ст. 22 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» [29], який визначає містобудівний кадастр як державну систему зберігання і використання геопросторових даних про територію, адміністративно-територіальні одиниці, екологічні, інженерно-геологічні умови, інформаційних ресурсів будівельних норм, державних стандартів і правил для задоволення інформаційних потреб у плануванні територій та будівництві, формування галузевого складника державних геоінформаційних ресурсів. Цей кадастр ведеться з урахуванням даних Державного земельного кадастру.

Дані цього кадастру використовуються суб'єктами містобудування під час вирішення питань: прогнозування розвитку, планування і забудови населених пунктів; розміщення, проектування, будівництва й реконструкції об'єктів житлово-цивільного, виробничого, комунального та іншого призначення; охорони пам'яток архітектури і містобудування, регенерації історичних поселень; створення соціальної, інженерної і транспортної інфраструктур; регулювання земельних відносин на відповідних територіях; визначення зон економічної оцінки територій, обґрунтування розмірів оподаткування і вартості земельних ділянок, будинків і споруд з урахуванням місцевих умов; обліку власників і користувачів будинків і споруд; контролю над раціональним використанням територіальних ресурсів, аналізу реалізації затвердженої містобудівної документації та інших питань.

Слід зазначити, що всі перераховані кадастри зорієнтовано на застосування сучасних інформаційних та геоінформаційних технологій і повинні бути інтегрованими в єдиний інформаційний простір України.

Аналіз функціонального призначення кадастрів показує, що всі вони базуються на єдиній просторовій (геодезичній) основі і значною мірою на даних Державного земельного кадастру. Якщо з погляду запобігання дублюванню робіт та інформації, забезпечення економії коштів та скорочення часу на створення кадастрових систем кооперація та інтеграція розробок є просто доцільними, то з погляду запровадження національної інфраструктури просторових даних така кооперація є вкрай необхідною. Інтеграція баз даних кадастрів, корпоративний підхід до формування та використання баз даних кадастрів можливі тільки за умови їх ведення на одному просторовому базисі, єдиній системі ідентифікації та класифікації об'єктів обліку кадастрів (передусім земельних ділянок), основі застосування загальноприйнятих стандартів представлення та обміну даними за чітко регламентованими умовами і порядком надання та обміну інформацією.

Ст. 31 Закону України «Про Державний земельний кадастр» [14] запроваджена норматив-

на вимога інформаційної взаємодії між кадастрами та інформаційними системами держави: «Для забезпечення ведення Державного земельного кадастру, містобудівного кадастру, кадастрів інших природних ресурсів та інших інформаційних систем Кабінет Міністрів України затверджує Порядок інформаційної взаємодії між кадастрами та інформаційними системами, а також перелік відомостей, обмін якими може здійснюватися в порядку такої взаємодії».

Пункт 2.1 «Порядку ведення Державного земельного кадастру» [15] відносить до відомостей Державного земельного кадастру всі відомості, що підлягають внесенню до нього у порядку інформаційної взаємодії з іншими кадастрами та інформаційними системами. Порядок наводить перелік відомостей, обмін якими здійснюється в процесі інформаційної взаємодії між кадастрами та інформаційними системами. Це положення створює загальні передумови узгодження інформації державних земельного, лісового, водного та інших кадастрів.

Інформація, що повинна бути предметом інформаційного обміну, з Державного земельного кадастру для наповнення інших кадастрів, згідно з порядком інформаційної взаємодії, повинна включати: планово-картографічну основу державного земельного кадастру; дані про державний кордон і межі адміністративно-територіальних одиниць; межі кадастрових зон і кварталів; обмеження у використанні земель та земельних ділянок; нормативну грошову оцінку земельних ділянок.

Серед додаткової інформації, яка може бути предметом інформаційного обміну з кадастрів та інших інформаційних систем, є: карти-схеми (плани) лісонасаджень лісгосподарських підприємств (лісництв); карти-схеми організації території (використання об'єктів) природно-заповідного фонду, карти-схеми поширення видів рослин; дані про річки та інші водні об'єкти; планово-картографічні матеріали розташування територій та об'єктів природно-заповідного фонду; картографічний матеріал Державного кадастру природних територій курортів; дані про зонування та площу округу санітарної охорони курортів тощо.

Висновки. Сьогодні підвищуються роль та значення державних кадастрів у системі механізмів управління довкіллям. В умовах економічного реформування кадастри є інформаційною базою для ефективного управління природокористуванням і охороною навколишнього природного середовища, ведення статистики, регулювання відповідних суспільних відносин, підтримки податкової та інвестиційної політики держави, обґрунтування розмірів плати за природокористування, ефективної правозастосовчої діяльності в галузі природоресурсових відносин.

Комплексний характер екологічного управління зумовлює необхідність досягнення повного взаємозв'язку між окремими компонентами

інформаційного забезпечення, що стосуються характеристик природних ресурсів. Для забезпечення належного ведення державних кадастрів природних ресурсів потрібен ефективний контроль із боку органу, що не входить до системи органів, на які покладено повноваження стосовно реалізації кадастрової функції.

Створення національної інфраструктури геопросторових даних дасть змогу запобігти дублюванню даних, сприятиме їх достовірності, швидкому цілодобовому доступу до інформації, скороченню витрат на створення, зберігання та захист даних. Окрім того, це покращить державне регулювання й управління в усіх сферах діяльності. Очевидні і соціальні переваги, що дадуть змогу покращити моніторинг природних ресурсів, а також це сприятиме запобіганню та ліквідації наслідків стихійних лих та катастроф.

Відкритість системи державних природо-ресурсових кадастрів буде сприяти, по-перше, можливості отримати інформацію про природний ресурс кожному громадянину, по-друге, ефективному захисту прав та законних інтересів власників природних ресурсів та природо-користувачів. Це зумовлює необхідність законодавчого регулювання порядку надання кадастрової інформації як окремої стадії кадастрового процесу, що є завершальним етапом реалізації кадастрової функції державними органами. Більшість країн, які ведуть кадастри, мають відкриті кадастри, але їх відкритість не завжди означає безоплатність отримання такої інформації. Прикладом безоплатного та відкритого кадастру є грузинський кадастр.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Гофман К.Г. Экономическая оценка природных ресурсов в условиях социалистической экономики / К.Г. Гофман. – М.: Экономика, 1978. – 204 с.
2. Дегтярьов В.В. До проблеми моніторингу ґрунтів природних та агрогенних екосистем: методологія оцінки якості / Д.Г. Тихоненко, В.В. Дегтярьов, М.О. Горін // Посібник українського хлібороба. Українські чорноземи в началі третього тисячоліття: наук.-практ. збірник. – Київ, 2016. – Т. 1. – С. 85–96.
3. Туркевич И.В. Кадастровая оценка лесов / И.В. Туркевич. – М.: Лесная промышленность, 1977. – 168 с.
4. Черемушкин С.Д. О практическом применении экономической оценки земли / С.Д. Черемушкин, С. Н. Кулагина. – М., 1972. – 47 с.
5. Білявський Г.О. Основи екології: [підручник] / Г.О. Білявський, Р.С. Фурдуй, І.Ю. Костіков; 2-ге вид. – К.: Либідь, 2005. – 408 с.
6. Войтенко С.П. Інженерна геодезія: [підручник] / С.П. Войтенко. – К.: Знання, 2009. – 557 с.
7. Євсюков Т.О. Удосконалення обліку земель під позахисними лісовими насадженнями в кадастрово-реєстраційній системі / Т.О. Євсюков, І.А. Опенько // Збалансоване природокористування. – 2014. – № 3. – С. 106–112.
8. Канаш О.П. Ґрунти – провідна складова земельних ресурсів / О.П. Канаш // Землеустрій і кадастр. – 2013. – № 2. – С. 68–76.
9. Курганевич Л.П. Водний кадастр: [навч. посіб.] / Л.П. Курганевич. – Львів: ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 2007. – 116 с.
10. Микула О.Я. Кадастр природних ресурсів: [навч. посіб.] / О.Я. Микула, М.Г. Ступень, В.Ю. Пересоляк. – Львів: Новий світ-2000, 2006. – 192 с.
11. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25.06.1991 № 1264-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show>.
12. Про затвердження Положення про регіональні кадастри природних ресурсів: Постанова Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2001 р. № 1781 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1781-2001>.
13. Земельний кодекс України від 25.10.2001 № 2768-III, зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://rada.gov.ua/laws/show/> земельний.
14. Про Державний земельний кадастр: Закон від 07.07.2011 № 3613-VI; редакція від 01.01.2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/> про державний земельний кадастр.
15. Про затвердження Порядку ведення Державного земельного кадастру: Постанова Кабінету Міністрів України від 17.10.2012 № 1051 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1051-2012>.
16. Лісовий кодекс України від 21 січня 1994 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://rada.gov.ua/laws/show/> лісовий.
17. Про затвердження Порядку ведення Державного лісового кадастру та обліку лісів: Постанова Кабінету Міністрів України від 20 червня 2007 р. № 848 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/848-2007>.
18. Про Положення про Державне агентство лісових ресурсів України: Указ Президента України від 13 квітня 2011 р. № 458/2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/458/2011>.
19. Перелік відомостей, що становлять службову інформацію у Державному агентстві лісових ресурсів України: Наказ Державного агентства лісових ресурсів України від 26 травня 2011 р. № 196 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dklg.kmu.gov.ua/forest/control/uk/publish/article>.
20. Водний кодекс України від 6 червня 1995 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/213/95>.
21. Порядок ведення Державного водного кадастру: Постанова Кабінету Міністрів України від 8 квітня 1996 р. № 413 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/413-96>.
22. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>.
23. Кодекс України про надра від 27.07.1994 № 132/94 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/132/94>.
24. Порядок державного обліку родовищ, запасів і проявів корисних копалин: Постанова Кабінету Міністрів України від 31.01.1995 № 75 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/848-2007>.
25. Про курорти: Закон України від 05.10.2000 № 2026-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2026-14>.
26. Порядок створення і ведення Державного кадастру природних територій курортів: Постанова Кабінету Міністрів України від 23.05.2001 № 562 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/562-2001>.

27. Про природно-заповідний фонд України: Закон України від 16.06.1992 № 2456-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2456-12>.
28. Інструкція про зміст та складання документації державного кадастру територій та об'єктів природно-заповідного фонду України: Наказ Мінприроди України від 16.02.2005 № 67 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0298-05>.
29. Про регулювання містобудівної діяльності: Закон України від 17.02.2011 № 3038-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3038>.